

"Överste" McCormick

i Chicago Tribune brukar betecknas som Amerikas mest ursinnige isolationist. Han rasar mot alla engagemang i Europa och betraktar européerna, liksom amerikaner öster om Chicago, som förvekligade och degenererade, ovärdiga stöd från krafterna på Mellanvästerns vidder. Även McCormick har dock på senaste tiden mildrat sin ståndpunkt en smula — Japan, Australien, Afrika och England bör försvaras av USA, skriver hans tidning. Tidskriften Life kombinerar detta påpekande med en redogörelse för pressens hållning till utrikespolitiken i de amerikanska mellanstaterna, såsom Wisconsin, Michigan, Missouri, Minnesota, Illinois, Iowa och Indiana. Tidskriften påpekar att i detta USA:s "hjärtland" — för att begagna Chicago Tribunes uttryck — så gott som alla ledande tidningar bekämpar den form av isolationism som tar avstånd från hjälpsändningar till Västeuropa och aktioner till dess försvar vid ryskt angrepp. Pressen i dessa områden, där isolationismen av gammalt har sitt fäste, talar snarare Eisenhower än McCormicks språk.

D • N

4/5 1951

Försvar genom åtal

Justitieminister Zetterberg — som rimligen får antas handla i samförstånd med sina regeringskolleger — har dels konfiskerat och till åtal anmält första numret av en ny tidskrift, Fri Kritik, dels hos justiekanslern anhållit om åtal mot tidningen Arbetaren för ett antal artiklar. Det är alltigenom beskyllningar mot och uttalanden om statsrådet Quensel som saken gäller. Tidskriften Fri Kritik har en tydlig prägel av skandalorgan — vilket inte hindrar att ett åtal även i detta fall ter sig som en diskutabel åtgärd. Vad tidningen Arbetaren beträffar kan inte gärna betvivlas att dess intensiva, om också stundom av överdrifter och oriktiga uppgifter färgade kampanj i Kejne- och Quenselaffärerna burits av vilja att bringa sanningen i dagen. I detta fall måste regeringens handlande utan varje tvekan kännetecknas som farligt och förkastligt. Statsrådet Zetterberg måste antas uppträda på statsrådet Quensels begäran eller åtminstone med dennes goda minne. Hr Zetterberg och hans kamrater har därmed ådagalagt en lojalitet intill det absurda; hr Quensel har för första gången i denna affär ostridigt komprometterat sig.

Den bestämmelse i tryckfrihetsförordningen som anmälan om åtal bygger på (kap. 7, § 4:13) stadgar om straff för "ärekränkning mot enskild person genom beskyllning för brott eller för annan gärning, som är menlig för hans ära, goda namn och medborgerliga anseende, yrke, näring eller fortkomst..." Enligt strafflagen är det i dylika fall i princip målsägaren som åtalar; dock faller brottet under allmänt åtal där "ärekränkningen skett mot någon i eller för ämbete, tjänst eller annan allmän befattning..." Det naturliga hade varit om statsrådet Quensel, därest han ansett ett ingripande nödvändigt, själv åtalat eller begärt åtal. Att regeringen för att bispringa en kollega begär åtal och därigenom ställer sin auktoritet till förfogande, det är en oerhörd, såvitt bekant enastående åtgärd.

I denna tidning har gång efter annan varnats mot ryktes-spridningen i Kejneaffären, och särskilt har betonats att statsrådet Quensel blivit orättfärdigt behandlad i offentlig och privat debatt — man har utan varje bevis utgått från hans skuld. "Den viskningskampanj som under månader drivits mot en medlem av regeringen finner Dagens Nyheter (i brist på alla bevis) oberättigad och stötande, och tidningen vill tillrädda allmänheten att inte döma en person på rykten och miss-tänkar", det är ett av våra många uttalanden i samma riktning. Men från ogillande till åtal är vägen lång, eller bör åtminstone vara det. För var och en står det klart att pressens krav på utredning och utrensning i Kejneaffären varit den väsentliga orsaken till att saken inte blivit mörklagd. Det är också uppenbart att pressdebatten i ett sådant läge kan väntas inrymma tvivelaktiga och stundom även ohållbara på-

stående; man trevar efter den dolda sanningen, och bland de hypoteser som tillgrips kan misstag och missgrepp smyga sig in. Att generellt bestrida pressens rätt att röra sig med antaganden — och oriktiga antaganden — är att bestrida möjligheten att framtvunga öppenhet och offentlighet rörande förvaltningen och dess handhavare.

Särskilt egendomlig ter sig anmälan om åtal — som omfattar en rad fyra till fem månader gamla artiklar — med tanke på att Kejnekommissionen väntas bli färdig med sin utredning redan på försommaren. Varför inte vänta på denna rapport, då man redan väntat så länge? Är det meningen att i förväg tysta ner kommissionen eller debatten kring dess betänkande? Är det meningen att hejda diskussionen kring en annan till JO överlämnad affär av delvis än mera uppseendeväckande art? Hyser regeringen sådana planer, må det från början sägas att den kommer att misslyckas; en alltför stor del av den svenska pressen är van vid att varken tala eller tuga på kommando. Man får hoppas att den i hastigt mod tillkomna anmälan om åtal kastas i papperskorgen och att regeringen lugnar sig.